

Juhendmaterjal

VEESÕIDUKITE RENTIMISEL JA VEEPARKIDE HALDAMISEL OSUTATAVA TEENUSE HEA TAVA

1. Sissejuhatus

Veesõidukite rentimise ja veeparkide haldamise teenuse osutamisel Eestis puuduvad otsesed õigusaktidest tulenevad nõuded. Antud juhendmaterjali eesmärk on soovituslikul kujul määratleda sellise teenuse osutamise põhimõtted ning kirjeldada ohutust tagavat veesõiduki rendi teenust ning veeparkide kasutamise seotud teenuse ohutut pakkumist. Juhendmaterjali rakendamine aitab ühtlustada teenuste osutamise taset erinevates Eesti piirkondades ning tõsta läbi selle ohutuse taset veesõidukite rentimisel ning veeparkide kasutamisel. Juhendmaterjali sihtrühm on eelkõige veesõidukite rendiga tegelevad ettevõtted (nt veematkade korraldajad, kalameestele paadi rentijad, lõbusõitude korraldajad veekogudel jm) ja veekogudel veeatraktsioone omavad ettevõtted, aga kaudselt kõik inimesed, kes seda teenust tarbivad.

Teenuse hea tava on käsitletav kui kokkulepe teenuse pakkuja ja kodaniku vahel: teenuse pakkujat sellest tavast mitte kinni pidamisel karistada ei saa, kuid avalikkusele saab anda signaali ettevõtjatest, kes ei pea hea teenuse tava kokkuleppest kinni.

Juhendmaterjal avaldatakse Siseministeeriumi ja Veeteede Ameti kodulehekülgedel ja on vabalt kasutatav, kuid selle kasutamisel tuleb koostajale viidata.

2. Teenuste osutamisega seotud õigusaktid

2.1 Veesõidukite kasutamisega seonduvat reguleerivad otseselt või kaudselt järgmised õigusaktid:

- 2.1.1 **meresõiduohutuse seadus** (ning rakendusaktidena majandus- ja kommunikatsiooniministri 31.01.2006 määrus nr 11 „Jeti ohutu kasutamise ja jetijuhi ettevalmistamise nõuded ning jetijuhi tunnistuse vorm“, majandus- ja kommunikatsiooniministri 12.07.2011 määrus nr 72 „Väikelaeva ja jeti tehnilise ülevaatus kord ning väikelaeva ja jeti tehnilise ülevaatus kontrollaktile kantavate andmete loetelu“, majandus- ja kommunikatsiooniministri 11.05.2011 määrus nr 32 “Nõuded väikelaeva varustusele ning väikelaeva kategooriad vastavalt väikelaeva konstruktsioonile, samuti sellise väikelaeva ohutusnõuded, millega korraldatakse tasu eest vabaajareise”, majandus- ja kommunikatsiooniministri 1.07.2004 määrus nr 162 “Väikelaevale, osaliselt valmis väikelaevale ja

väikelaeva komponentidele esitatavad ohutus- ja kvaliteedinõuded, nende teabe ja märgistusega varustamise ning nõuetele vastavuse tõendamise kord“)

- 2.1.2 **veeseadus** (ning rakendusaktidena keskkonnaministri 26.03.2002. a määrus nr 18 „Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid“, keskkonnaministri 29.11.2002. a määrus nr 67 „Veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuded“),
- 2.1.3 **rahvatervise seadus** (rakendusakt – Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määrus nr 74 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“),
- 2.1.4 **tarbijakaitse seadus** (eelkõige § 4, § 9 ja § 9¹).

2.2 Veeparkidega seonduvat reguleerib **tarbijakaitse seadus**, **veeseadus** (samade viidete ja rakendusaktidega, mis eespool toodud) ning kaudselt **seadmeohutuse seadus**.

3. Teenuse osutamise põhimõtted

Veesõiduki renditeenuse osutaja:

- 3.1 kasutab teenuse osutamisel ohutus- ja kvaliteedinõuetele vastavaid veesõidukeid ja piisaval hulgal erialase ettevalmistuse saanud töötajaid;
- 3.2 tagab teenuse osutamisel järgmise varustuse olemasolu veesõidukis: päästevest või ujuvusvahend kõigile reisijatele, ankur koos ankruotsaga (vähemalt 15m), aerud ja hauskar (võimalusel ja vajadusel lisatakse jäätmekogumisvahendid (nt tühi kilekott) ning vajadusel kompass, udupasun või vile ning tuled vastavalt COLREG¹-le);
- 3.3 süstadel, kanuudel, raftiparvedel jm, kus veesõiduki eripärast tulenevalt on vajalik kasutada muud ohutusvarustust, lähtutakse veesõiduki ja tegevuse spetsiifikast – nt kanuudes ainult päästevestid, raftijal peab alati peas olema kiiver jm;
- 3.4 omab piisavat päästevestide varu, millest annab igale teenuse tarbijale talle sobivas mõõdus päästevesti ja veendub, et päästevest pannakse selga õigesti (vajadusel abistab ja juhendab teenuse tarbijat);
- 3.5 vajadusel informeerib teenuse tarbijaid kasutatava veekogu ohtlikest kohtadest ja kasutatava veekogu seisukorrast (nt vee sügavused, puhtus) ning võimalikest ohtudest veesõiduki kasutamisel (nt ohtudest veesõidukist vettehüppamisel, kohtade vahetamisel või püstitõusmisel);
- 3.6 jälgib kehtivate eeskirjade täitmist teenuse tarbijate poolt, vältimaks tegevusi, mis võivad põhjustada õnnetusi veekogudel ja rakendab vastavaid ettevaatusabinõusid õnnetuste ärahoidmiseks;
- 3.7 informeerib teenuse tarbijaid;
- 3.8 osaleb õnnetuste vältimiseks aktiivselt ennetustöös (sh informeerib inimesi olemasolevate päästevahendite õigest kasutamisest, sest ainult õigesti selga pandud päästevest võib hädaolukorras päästa);
- 3.9 hoiatab võimalusel ja vajadusel veesõidukitel liiklejaid, et vältida veesõidukite sisenemist tähistatud supusakvatooriumisse või läheneda sellele ohtlikusse kaugusse (mootoriga veesõidukil lähemale kui 100 meetrit);
- 3.10 ei luba kasutada teenust tarbijatele isikutele ohtu tekitavaid veespordi-, kalastus- ja muid selliseid vahendeid;

¹ CONVENTION ON THE INTERNATIONAL REGULATIONS FOR PREVENTING COLLISIONS AT SEA
ehk Rahvusvahelise laevakokkupõrgete vältimise eeskirja konventsioon

- 3.11 ei luba teenust tarbida ilmses alkoholi või muus joores olevatel isikutel;
- 3.12 reeglina ei müü teenuse pakkumise kohas alkoholi;
- 3.13 annab teenuse tarbijatele adekvaatset informatsiooni ilmastikuoludest ning ei osuta tarbijate ohutuse tagamise eesmärgil teenust selleks mittesobivate ilmastikutingimuste korral.

Veepargi teenuse osutaja:

- 3.14 kasutab teenuse osutamisel piisaval hulgal erialase ettevalmistuse saanud töötajaid;
- 3.15 tagab teenuse osutamisel vajaliku hulga päästevahendite ja side-, eri- ning abivahendite olemasolu;
- 3.16 juhindub veeatraktsiooni kasutamisel ainult tootjapoolsetest juhistest ning ei kasuta seadmeid selleks mitte ettenähtud eesmärgil;
- 3.17 informeerib vajadusel teenuse tarbijaid kasutatava veekogu seisukorrast ja võimalikest ohtudest veeatraktsiooni kasutamisel;
- 3.18 omab piisavat päästevestide varu, millest annab igale teenuse tarbijale talle sobivas mõõdus päästevesti ja veendub, et päästevest pannakse selga õigesti (vajadusel abistab ja juhendab teenuse tarbijat);
- 3.19 tähistab vajadusel ja võimalusel hoiatusmärkidega kasutatava veekogu osa ohtlikud kohad;
- 3.20 jälgib kehtivate eeskirjade täitmist teenuse tarbijate poolt, vältimaks tegevusi, mis võivad põhjustada õnnetusi veekogudel ja rakendab vastavaid ettevaatusabinõusid õnnetuste ärahoidmiseks;
- 3.21 osaleb veega seotud õnnetuste vältimiseks aktiivselt ennetustöös (sh informeerib inimesi olemasolevate päästevahendite õigest kasutamisest, sest ainult õigesti selga pandud päästevest võib hädaolukorras päästa);
- 3.22 ei luba kasutada teenust tarbijatele isikutele ohtu tekitavaid veespordi-, kalastus- ja muid selliseid vahendeid;
- 3.23 ei luba teenust tarbida ilmses alkoholi või muu joores olevatel isikutel;
- 3.24 reeglina ei müü teenuse pakkumise kohas alkoholi;
- 3.25 annab teenuse tarbijatele informatsiooni ilmastikuoludest ning ei osuta tarbijate ohutuse tagamise eesmärgil teenust selleks mittesobivate ilmastikutingimuste korral.

4. Tegutsemine õnnetuse või korrarikkumise korral

Teenuse osutaja mõtleb läbi ja koostab endapoolse tegutsemisjuhise õnnetuse korral, mida ta tutvustab oma personalile. Personal lähtub kokkulepitud tegevusjuhiseist.

Teenuse osutaja peamised tegevused õnnetuse korral:

- 4.1 teavitab veeõnnetusest kohe Häärekeskust telefoninumbri 112,
- 4.2 teeb kõik endast oleneva inimeste päästmiseks,
- 4.3 teeb koostööd operatiivteenistustega päästetöö ja korrarikkumiste korral,
- 4.4 osutab kannatanule kohest meditsiinilist esmaabi,
- 4.5 teostab võimalusel uppuu elustamise protseduure kuni elumärkide saabumise või kannatanu kiirabibrigadile üleandmiseni,
- 4.6 teavitab esimesel võimalusel juhtunust teenuse tellijat/kohalikku omavalitsust.